

S:t Eriks Lervarufabriker i Uppsala

Mellersta Uppland har sedan länge varit centrum för lervarutillverkning, en direkt följd av traktens tjocka och lättillgängliga lager av röd- och gulbrännande ishavsleror. I Uppsala har funnits många tegelbruk, kakelfabriker och tillverkare av hushållskeramik. Vi vet också att man under 1700-talet och 1800-talets början hämtade framför allt gulbrännande lera från Uppsala till de berömda keramiska fabriker vid Marieberg och Rörstrand i Stockholm.

Ännu på 1910-talet fanns i Uppsala med omnejd minst ett tiotal tegelbruk och kakelfabriker. De största var AB S:t Eriks Lervarufabriker och Upsala-Ekeby AB. Bland övriga märktes Boives Kakelfabrik och Uppsala Kakelfabriks AB, de två sistnämnda rätt tidigt uppgående i Upsala-Ekeby AB, samt Fyrisvalls, Röbo, Uppsala Norra, Vaksala och Vaksala Nya tegelbruk.

Det finns all anledning att i vår årsbok belysa den betydelsefulla näring som lervarutillverkningen utgjort. Två personer skriver här ur sina olika aspekter om ett av de största företagen, S:t Eriks Lervarufabriker, och dess tillverkning. Först ger Sten Sjöstedt, under lång tid ledare av företaget, sin skildring av fabriken tillkomst och utveckling.

Anna Hedstrand behandlar därefter kakelfabriken produktion ur konstvetenskaplig synpunkt.

O. E.